

نکته روز

تحزب فدای تقرب

تعریضی بر تصمیمات شورایی و گروهی در جریان اصلاح طلبی

سام سکوتی بداع – فعال سیاسی

گفتمان سیاسی را می‌توان به شیوه‌ای از گفتگوها و نحوه تعامل میان گروه خاصی از سیاست‌ورزان ترجمه کرد که در درازمدت در صورت پایایی و روایی در جامعه تبدیل به گفتمان رایج می‌شود و از سطح نخبگان به توده‌ها وارد می‌شود که در آن صورت می‌توان ادعای گفتمان‌سازی و تأثیرگذاری آن گفتمان بر مجموعه کنش‌ها و واکنش‌های سیاسی را داشت.

اصلاح‌طلبی از آن دسته از گفتمان‌هایی است که در فکر عده‌ای در حلقه‌های خاص پیش از دوم خرداد بارور شد (البته اصلاح‌گری سابقه‌ای بس طولانی‌تر دارد) که در حلقه‌ای فکری تولید نظریه و ایده می‌کردند و در روزهای منتهی به دوم خرداد ۷۶ پیش از آنکه در اندیشهٔ عده‌ای محدود از اصلاح‌طلبان بحث شود، همچون بسته‌ای سیاسی وارد جامعه شد و وقتی در روزهای منتهی به انتخابات ۷۶ در منش و کنش رئیس دولت اصلاحات متجلی شد، طرفداران بیشتری یافت و حماسه دوم خرداد را رقم زد.

تا اینجا‌ی کار ظرفیت بالایی که این جریان سیاسی دارد و می‌تواند داشته باشد کاملاً روشن شده و در هر انتخاباتی هم که این جریان صدای واحدی داشته است، خروجی صندوق‌ها همانی بوده که کنشگران این جریان انتظار داشتند منهای خرداد ۷۶ که ناظران و دست اندرکاران جریان سیاسی از هر طرف را متعجب کرد.

اما اتفاقات پیش از انتخابات مجلس ششم و در ادامه تندی‌وی برخی از دوستان هم جریانی، صدمات جبران‌ناپذیری به جریان تحول خواه کشور زد و تسلسل اشتباهات جمعی کوچک به مثابه سوراخ کردن جای خود در کشتی، تمام مسافران را به قعر دریا برد و هنوز هم بعد از چهار سال تلاش بی‌وقفه پس از آن هشت سال بی‌مهری، در برخی نقاط مهم‌چنان سرمان زیر آب است!

جریان اصلاح‌طلبی در مجموعه شعارهای خود مردم سالاری را ارجح قرار داده است که این امر جز با پویایی بیشتر احزاب سیاسی و شکل‌های صنفی، محقق نمی‌شود. مقدمه تشکیل یک حزب فراگیر و قدرتمند، بها دادن به کار تشکیلاتی است که متناسبانه در درون همین جریان چندان به آن توجه نمی‌شود و تصمیمات همچنان شورایی است و احزاب در صورت حضور در درون آن حلقه اصلی حق اظهار نظر دارند و اگر به نظر شورای شکل گرفته گردن ننهند همانند برخی از احزاب در همین انتخابات اخیر شورای شهر کنار گذاشته می‌شوند و یا افرادی با سوابق بسیار درخشان از حضور در لیست محروم می‌شوند.

در کنار تصمیمات دردسرس‌ساز شورای سیاست‌گذاری که محل نقد بسیار داشت و همچنان دامنه نقد آن گسترده است که نزدیکی و تقرب به افراد بیش از تعلق و سوابق تشکیلاتی و جریانی برای حضور در لیست کار گر افتاد و همین موضوع بیش از سایر ایرادهای وارده بر تصمیمات شورای اصلاح‌طلبان سایه افکنده است.

با تمام ایرادات فوق‌الذکر به نظر می‌رسد باید آنان که اندیشه اصلاح‌طلبی دارند کمک کنند تا احزاب در سپهر سیاسی کشور نهاده‌ن شونخ که هم توان مشروعیت بخشی بیشتری برای نظام سیاسی خواهند داشت و هم تصمیم‌گیرندگان در یک روند دموکراتیک (کنگره‌های استانی و کشوری) توسط نمایندگان مردم در احزاب انتخاب شده‌اند در کنار اینکه فرد تصمیم‌گیرنده در مقابل جمع دیگری جهت تصمیمات و اقدامات انتخابی مسئول خواهد بود و تصمیمات نهایی از صافی‌های مختلفی عبور داده شده است.

اگر حزبی همچون کارگزاران سازندگی امضای خود را پای نامزدی بزند، تا همیشه می‌بایست پاسخگوی فرد معرفی شده باشد اما در شورای سیاست‌گذاری امروز یک جمع راس آن هستند و فردا افراد دیگری با تغییر ماهیت کامل آن (نمونه آن را در شوراهای مشورتی دیدیم که دیگر وجود خارجی ندارند) که پاسخگوی تصمیمات سلف خود نخواهند بود.

در جامعه‌ای که قرار باشد همگان مانند هم فکر کنند عملاً هیچ کس فکر نمی‌کند. جریان اصلاح‌طلبی کشور متشکل از فعالان و کارگزاران هوشمندی است که مستقل از جو موجود فکر می‌کنند و به پویایی جریان و هرچه فربه‌تر شدن جریان کمک می‌کنند.

یادداشت

در رئای مرگی خاموش!

احسان حصار***ی مقدم- فعال محیط‌زیستی***

از سال‌ها پیش به همت مدیران سابق اداره سازمان حفاظت محیط زیست، بخشی از پارک بابایمان، محل زندگی گونه‌هایی از حیات وحش شده است که مورد استقبال بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد.

اما آن چه از صبح شنبه ۲۰ شهریور ۹۵ به گوش می‌رسد، بروز بیماری شناخته شده‌ای با نام طاعون نشخوارکنندگی ست که ظاهراً از اوایل تابستان همان‌سال بر دامنه سبزی زیستگاه بابایمان خیمه زده است و با مرگی خاموش، ادامه زیست را از این غزالان خوش خط و خال طبیعت خراسان شمالی دریغ می‌کند. هر چند خبرهای رسمی حکایت از شیوع این بیماری از تاریخ ۱۰شهریور را دارد! ظاهراً آمارها و تعداد به خاک سپردگان دقیق است اما توجیه، برای مرگ این همه موجود بی‌آزار، دل‌ها را می‌آزارد. شاید نقدینگی نبوده و شاید دارو و درمانگر، دور از دسترس!

در حالی‌که این پارک تنها ۱۰کیلومتر با مرکز شهر بجنودر فاصله دارد، موارد مبهمی وجود دارد که تا این لحظه به آن‌ها پاسخی داده نشده است. برای مثال، این که نظارت سازمان امور دامپزشکی بر نقل و انتقال این گونه‌ها بین پارک و دیگر مراکز تا چه اندازه بوده است؟
آن‌چه تا این امروز اتفاق افتاده، گویای این حقیقت است که راز مرگ خاموش آن‌ها، تا تبرس مطبوعات و روزنامه‌های شهرمان هم پنهان مانده است! اما اگر طی یک روز کاری، محیط‌بانان زحمتک ش سازمان می‌توانستند ۴۰ شکارچی متخلف را در سطح استان و در حین اقدام به شکار دستگیر نمایند و مدیران سازمان چه عکس‌العملی نشان می‌دادند؟

اگر فقط یک محیط‌بان، برای شکار غیر مجاز با شکارچی همراهی کند، چه پیشش خواهد آمد! و خطایی که گاه برخی دامداران با احشام خود در ورود به مناطق قرق انجام می‌دهند.

برای علاقمندان و فعالان اجتماعی در عرصه حفظ محیط زیست، به دوستانی هم چون استاد اسماعیل کهرم و ناصر کریمی که دغدغه‌ای جز حفظ محیط زیست و حیات وحش کشور ندارند و به خانواده‌های ارجمند محیط‌بانانی که خون پدرانیشان برای حفاظت از حیات وحش میهن‌مان، به وسیله شکارچیان متخلف بر زمین ریخته شده است، هیچ پاسخی نداریم جز آن‌که به ایشان تسلیت بگوییم.

گمان می‌رود با این شیوه مدیریت حراست و مواظبت از یادگاران هزاران‌ساله، عاقبت روزی فرا خواهد رسید که تنها به مستندهای حیات وحش به جامانده از چند دهه پیش و خواندن سفر نامه دوم ناصرالدین شاه قاجار دل خوش کنیم که با واردشدن به محدوده بجنودر از مسیر جاجرم، زیباترین صحنه‌های طبیعت زنده آن حدود را به تصویر کشیدیم و از تنوع بی‌شمار گونه‌های حیات وحش یاد کرده‌است. تا آن جا که مل، نژدهمین رکابش، با پر تاب سنگ پرنندگان را شکار می‌کردند!

رئیس مجلس سنای اسپانیا در دیدار با ظریف:

تأثیر مثبت برجام را در مناسبات اقتصادی با ایران شاهدیم

نماینده مردم سراوان با اشاره به عدم حضور مولانا عبدالحمید در مراسم تحلیف:

سهل انگاری از جانب مجلس بوده است

یک نماینده اهل سنت مجلس شورای اسلامی با اشاره به نحوه دعوت از مولوی عبدالحمید برای مراسم تحلیف ریاست‌جمهوری دوازدهم از بی‌حرمتی جامعه اهل سنت گلایه کرد و گفت که موضوع را از طریق هیئت رئیسه و رئیس مجلس پیگیری خواهد کرد.
به نظر گزارش ایسنا، عبدالباسط دراهی اظهار کرد: من تا شب قبل از مراسم تحلیف در ماموریت خارجی حضور داشتمم و در روز مراسم تحلیف در صحن علنی دیدم که جناب مولانا تشریف ندراند در حالی‌که خیلی از اقلیت‌های مذهبی در این مراسم حضور داشتند. موضوع را

از دوستان نماینده پیگیری کردم و گفتند مولانا دعوت نشده‌اند، با اینکه در تهران حضور داشته‌اند. وی افزود: ظاهراً در ساعات منتهی به آغاز مراسم تحلیف گفتند که می‌شود جایی را در محل جایگاه تماشاچیان مجلس برای ایشان در نظر گرفت، اما در جایگاه مهمانان امکان هماهنگی وجود ندارد. ما از مجلس پیگیری خواهیم کرد.
این موضوع خیلی ناراحت شدیم چرا که در دوره‌های قبل علمای اهل سنت و شخص مولانا در جایگاه مهمانان و در جلوی جایگاه حضور داشتند و حضور ایشان در جایگاه مهمانان عادی درست نبوده و ایشان هم تمایلی به این موضوع نداشتند.

سخنگوی امنیتی حشد الشعبی:

به هیچ عنوان امکان انحلال حشدالشعبی وجود ندارد

سخنگوی امنیتی نیروهای داوطلب مردمی عراق تأکید کرد حشدالشعبی با آمادگی کامل در عرصه باقی خواهد ماند و با دسیسه‌های دشمنان و هرگونه اقدام تجاوزکارانه‌ای که به مرزهای کشور صورت بگیرد مقابله خواهد کرد.

به گزارش تسنیم، یوسف الکلابی سخنگوی امنیتی حشدالشعبی عراق به موضوع پیروزی نیروهای امنیتی عراق در موصل و آینده حشدالشعبی اشاره کرد و در این خصوص گفت: پیروزی ما در موصل در حقیقت پیروزی تمام آزادگان جهان و کشورهایی است که در راه مبارزه با تروریسم کنار ما ایستادند، همچنین به‌طور حتم این پیروزی را مدیون شهدایمان هستیم و شهدا و خانواده‌هایشان مایه افتخار ما هستند.

با این پیروزی رویاهای دشمنان که خودشان داعش را به وجود آورده‌اند نیز نقش بر آب شد، آنان خواهان بحرانی شدن اوضاع منطقه هستند و قصد دارند با تجزیه عراق کل منطقه را دچار فروپاشی کنند.

وی ادامه داد: پیروزی در موصل تمام تلاش‌ها و دسیسه‌های دشمن برای تجزیه منطقه را ناکام گذاشت و ثابت کرد که در خاورمیانه مردانی هستند که با ایمان و شجاعت تا پای جان ایستادگی خواهند کرد و به لطف خداوند و پاری خیرخواهان ملت عراق به این پیروزی بزرگ دست یافت.

او در خصوص وضعیت نیروهای داوطلب مردمی پس از برچیده شدن داعش از عراق گفت: حشدالشعبی یک سازمان نظامی رسمی و وابسته به دولت عراق است و همچون سایر دستگاه‌های امنیتی دولتی پس از پایان کار داعش نیز به فعالیت‌های سخترانی خود بیان کرد.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام خاطرنشان کرد: روحانی در این مراسم سیاست‌های منطقه‌ای، بین‌المللی و داخلی و همچنین برخورد با دشمنان را در سخنان خود تشریح کرد.

او در پاسخ به این سوال که روحانی بیان کرد دولت او دولتی اعتدالی است و از پرخاش‌ها نمی‌ترسد و با بروز هیجانات وارد جنگ نمی‌شود مینم چیست، عنوان کرد: در کشور ما سابقه دولت‌ها سه‌گونه بود است؛

حضور مجدد حمید بقایی در دادسرای تهران

حمید بقایی که هجدهم تیر ماه به دلیل عدم توانایی تأمین وثیقه ۵۰ میلیاردتومانی، بازداشت شده بود، چهارم مرداد ماه و با کاهش وثیقه تعیین شده از زندان آزاد شد. برخی از نزدیکان بقایی، وثیقه تأمین شده را ۲۰ میلیارد تومان اعلام کرده بودند.

دادسرای تهران هم روز نوزدهم تیرماه در خصوص علت بازداشت این فرد، اعلام کرده بود: مشارالیه با عناوین اتهامات مالی توسط

بازپرس دادسرای عمومی و انقلاب تهران احضار، پس از ابلاغ قانونی و استنکاف از حضور در دادسرا، طبق مقررات قانونی جلب و توسط ضابطین قوه قضاییه به شعبه بازپرسی معرفی می‌شود.

جعفری دولت آبادی، دادستان تهران هم درباره آخرین وضعیت پرونده این فرد گفت: کیفرخواست ۳۰ صفحه‌ای با پنج عنوان اتهامی در مورد حمید بقایی صادر شده است و پرونده وی در شرف ارسال به دادگاه است.

پزشکیان:

اعضای کابینه احتمالاً سه‌شنبه به مجلس معرفی می‌شوند

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی از احتمال معرفی اعضای کابینه دولت دوازدهم به مجلس در روز سه شنبه هفته جاری خبر داد.

به گزارش خانه ملت، مسعود پزشکیان گفت: رئیس‌جمهور روز شنبه اسمی اعضای کابینه دولت دوازدهم را به مجلس ارائه کرده است و احتمالاً بر اساس رایزنی‌ها، اعضای کابینه روز سه‌شنبه هفته جاری به مجلس معرفی می‌شوند.

رئیس مجلس سنای اسپانیا ، با وزیر خارجه کشورمان دیدار کرد. به گزارش ایسنا، پیرگارسیا اسکودرو رئیس مجلس سنای اسپانیا در دیدار با محمد جواد ظریف ضمن ابراز خرسندی از حضور در ایران و مراسم تحلیف حسن روحانی گفت: مناسبات ایران و اسپانیا دارای سابقه دیرینه می‌باشد و علاقه‌مندیم با جمهوری اسلامی ایران همکاری‌های خود را در ابعاد مختلف توسعه دهیم. ظریف نیز ضمن خوش آمد گویی اظهار کرد: تبادلات مردمی و روابط فرهنگی و هنری به تقویت روابط کمک می‌کند. زمینه‌های خوبی برای همکاری و گفتوگو در خصوص موضوعات مختلف با اسپانیا وجود دارد. ظریف با تشریح ویژگی‌های کشورمان مانند انرژی آزان‌قیمت، موقعیت جغرافیایی، نیروی انسانی کارآمد، ثبات و امنیت و… تصریح کرد: این عوامل زمینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی ایجاد کرده است. رئیس مجلس سنای اسپانیا در خصوص برجام نیز گفت: برجام فرصت‌های بسیار خوبی برای افزایش مبادلات تجاری، بازرگانی و سرمایه‌گذاری ایجاد کرده است و ما تأثیر مثبت آن را در مناسبات اقتصادی ایران و اسپانیا به وضوح شاهد هستیم.

نماینده مردم سراوان با اشاره به عدم حضور مولانا عبدالحمید در مراسم تحلیف:

سهل انگاری از جانب مجلس بوده است

آقای شریعتمداری گفتند که ایشان از طرف دولت دعوت شده‌اند، اما به هر حال میزان مجلس بوده و کارها باید از طریق مجلس انجام می‌شد اگر هم دولت دعوت نمی‌کرد مجلس باید راساً ایشان را دعوت می‌کرد بنابراین به نظر می‌رسد سهل‌انگاری از جانب مجلس بوده است.
نماینده مردم سراوان در مجلس یادآور شد: می‌گویند مجلس امامان جمعه را دعوت نکرده در حالی‌که مولوی عبدالحمید فراتر از یک امام جمعه است و فردی تأثیرگذار در جامعه ۱۷ میلیون نفری اهل سنت است که در انتخابات نقش مهمی داشته و مردم را برای حضور در پای

سخنگوی امنیتی حشد الشعبی: به هیچ عنوان امکان انحلال حشدالشعبی وجود ندارد

معمول خود ادامه خواهد داد و اوامر فرماندهی نیروهای مسلح را اجرا خواهد کرد.

باید تأکید کنم که حشدالشعبی با آمادگی کامل در عرصه باقی خواهد ماند و با دسیسه‌های دشمنان و هرگونه اقدام تجاوزکارانه‌ای که به مرزهای کشور صورت بگیرد مقابله خواهد کرد.

وی در خصوص آینده حشدالشعبی و ثابت کرد که در خاورمیانه مردانی هستند که با ایمان و شجاعت تا پای جان ایستادگی خواهند کرد و به لطف خداوند و پاری خیرخواهان ملت عراق به این پیروزی بزرگ دست یافت.
او در خصوص وضعیت نیروهای حشدالشعبی وجود ندارد و هیچ شخص عاقلی چه غیرنظامی باشد و عالی‌قدر آیتالله سیستانی به وجود آورده است و در صورتی که نیاز باشد همین ملت آن را منحل خواهد کرد.

محمد هاشمی:

در مراسم تحلیف و تنفیذ نسبت به آیت الله هاشمی بی‌معرفتی شد

دولت اصلاح‌طلبان که ریاست آن بر عهده سید محمد خاتمی بود. دولت بعدی اولگرآ بود که ۸ سال محمود احمدی‌نژاد ریاست آن را بر عهده داشت و دولت اعتدال و سازندگی که ۸ سال مرحوم آیت الله هاشمی هدهدار آن بود.

هاشمی ادامه داد: روحانی از میان این سه خط مشی که در کشور وجود دارد دولت اعتدالی را برگزید بی‌معرفتی دیدیم و در هر دو مراسم یادی از آیت الله هاشمی نشد، ایشان یکی از استوانه‌های نظام بود انتظار بود ی‌سادی از آیت‌الله هاشمی هم می‌شد.

نماینده جنبش حماس در لبنان:

روابط جنبش حماس با ایران به سطح قبلی خود بازگشته است

نماینده جنبش حماس در لبنان در گفت‌وگو با یک رسانه عربی گفت، روابط جنبش حماس با ایران به سطح قبلی خود بازگشته و اسماعیل هنیه به زودی به تهران سفر خواهد کرد.

به گزارش ایسنا، علی برکه، نماینده جنبش حماس در لبنان در گفت‌وگو با روزنامه فلسطینی دنیا الوطن گفت: روابط جنبش حماس و ایران به سطح قبلی خود بازگشته و دو طرف بر این توافق کردند که در مورد مسائل گذشته بحث نکنند و با نگاه به آینده، به مصلحت دو ملت همکاری کنند و اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس به زودی به تهران سفر خواهد کرد.

وی در ادامه با اشاره به اینکه ایران و جنبش حماس وارد روابط طبیعی شدند، گفت: سفر هیئت جنبش حماس به تهران که با دعوت علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی از اسماعیل هنیه انجام پذیرفت، نتایجی به دنبال خواهد داشت.

نماینده حماس همچنین با اشاره به اینکه سفر اسماعیل هنیه به تهران پس از بازگشت وی از نوار غزه خواهد بود، گفت: سفر هیئتی از جنبش حماس به تهران نشان می‌دهد که روابط این‌ جنبش با تهران به شش سال گذشته خود بازگشته است و امیدواریم که روابط، به خصوص در سایه اوضاع موجود در فلسطین و تلاش برای حل مشکل فلسطین، به مصلحت دو ملت ایران و فلسطین گسترش یابد.

وی ادامه داد: ایران می‌داند که مقاومت فلسطین یک مساله حیاتی است. همان‌گونه که حماس می‌داند روابط با ایران به مقاومت قدرت می‌دهد و ایران تنها کشوری است که از مقاومت حمایت مالی و تسلیحاتی می‌کند. به گزارش ایسنا، یک هیئت بلندپایه از جنبش حماس روز جمعه به تهران آمد و روز شنبه در مراسم تحلیف حسن روحانی، رئیس‌جمهور کشورمان شرکت کرد.

E-mail: mostagheldaily@gmail.com

رئیس مجلس سنای اسپانیا ، با وزیر خارجه کشورمان دیدار کرد. به گزارش ایسنا، پیرگارسیا اسکودرو رئیس مجلس سنای اسپانیا در دیدار با محمد جواد ظریف ضمن ابراز خرسندی از حضور در ایران و مراسم تحلیف حسن روحانی گفت: مناسبات ایران و اسپانیا دارای سابقه دیرینه می‌باشد و علاقه‌مندیم با جمهوری اسلامی ایران همکاری‌های خود را در ابعاد مختلف توسعه دهیم. ظریف نیز ضمن خوش آمد گویی اظهار کرد: تبادلات مردمی و روابط فرهنگی و هنری به تقویت روابط کمک می‌کند. زمینه‌های خوبی برای همکاری و گفتوگو در خصوص موضوعات مختلف با اسپانیا وجود دارد. ظریف با تشریح ویژگی‌های کشورمان مانند انرژی آزان‌قیمت، موقعیت جغرافیایی، نیروی انسانی کارآمد، ثبات و امنیت و… تصریح کرد: این عوامل زمینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی ایجاد کرده است. رئیس مجلس سنای اسپانیا در خصوص برجام نیز گفت: برجام فرصت‌های بسیار خوبی برای افزایش مبادلات تجاری، بازرگانی و سرمایه‌گذاری ایجاد کرده است و ما تأثیر مثبت آن را در مناسبات اقتصادی ایران و اسپانیا به وضوح شاهد هستیم.

سیاسی

یادداشت روز

توسعه و تسلسل ناکامی اصلاح‌طلبان

اکبرنوری– فعال سیاسی اصلاح‌طلب

براستی چه زمانی گذار سیاسی از یک مرحله به مرحله دیگر صورت می‌پذیرد؟ چرا این دوره‌های گذار مستمرا نافرجام باقی می‌مانند؟ چگونه می‌توان این تغییرات را محقق ساخت؟

و سحرانجام اینکه چرا میوه اصلاحات در سپهر سیاسی ایران کال و نرسیده، بر زمین می‌افتد؟ تقریباً در هر ربع قرن و در یک بازه زمانی معین، تعارضات و جدال‌های اجتماعی و سیاسی در لایه‌های زیرین جامعه میان تحول‌خواهان متحد و محافظه‌کاران سنتی در ایران اوج می‌گیرد و به سطحی از توازن قوا پای می‌نهد، بخشی پسای در جایگاه‌های قدرت می‌کنند و آن دیگری‌ها در لایه‌های اجتماعی حضور پیدا می‌کنند.

این بزنگاه‌ها فرصتی تاریخی بیش روی بازگیران سیاسی جهت تعیین و تغییر سرنوشت سیاسی جامعه قرار می‌دهد، فرصتی که نیروهای بهبودخواه می‌بایست طی آن آینده و خواست اصلی خود را معین و بر اساس آن پروژه مرکزی‌شان را عملیاتی و مطالبه مورد نظر را اعاده نمایند.

اما تجارب به ثبت رسیده در دوران معاصر متأسفانه نشان می‌دهد که از مشروطه تاکنون مقاطع متعدد تاریخی بر اثر ذهنیت آرمان‌گرایانه، محاسبات و سیاست‌های اشتباه، مطالبات غیرواقع و جدال‌های بی‌حاصل فرسایشی توسط اصلاح‌طلبان و همچنین مقاومت محافظه‌کاران به باد فنا شده و به شکست انجامیده است.

از این منظر علل شکست جنبش اصلاحات و دموکراسی‌خواهی در ایران را باید در دو محور جستجو کرد؛ درونی (اصلاح‌طلبان) و بیرونی (محافظه‌کاران) که به اتفاق در آن لحظه موعود و تاریخی، کنش‌گری درست را به حاشیه و انحراف می‌کشاند.

اما پرسش اساسی در این ارتباط را می‌بایست در جای دیگری مطرح ساخت و آن اینکه با منسوخ شدن ساختارهای مادی مربوط به دنیای سنت و پایان یافتن اقتصاد عصر کشاورزی در ایران که متناسب و جوابگوی زیست مدرن و مناسبات امروزی نبودند، زیربنای مدرنیزم در ایران بر روی کدام ساخت مادی و عامل اقتصادی پایه‌گذاری شده است؟

این پرسش از آنرو اهمیت دارد که رفع معضلات کلان و زمرسن اجتماعی تنها از طریق ارجاع به ریشه‌ها و تن‌دادن به قواعد آن امکان‌پذیر می‌باشد و نه با حاشیه‌زدن به متن و پیشه ساختن سیاست‌های مبتنی بر روزمرگی!

بن‌بست اصلاحات در ایران نیز از همین زاویه قابل بررسی است و معضلات سیاسی- اجتماعی اصلاح‌طلبان را از همین دریچه می‌باید مورد کتکاش قرار داد.

واقعت این است که ایران بدون ورود به عصر صنعتی، قادر به انتقال و بازتولید ارزش‌های سنتی شده و «مدرنیزاسیون گلخانه‌ای» را تجربه نموده است.

مسئله این است که هر نظام سیاسی و اجتماعی (مدرن یا سنتی)، نظامی اقتصادی و مادی متناسب با خود را می‌طلبد اما نکته مهم اینجا است که در جامعه ما این «زیست‌انگلی» یعنی زیست متجددانه همسو با نظام اجتماعی و ارزشی سنت، در غیاب نظام مادی و ساختارهای اقتصادی مدرن چگونه بنیان یافته است؟ کدام مولفه اقتصادی جایگزین اقتصاد مدرن و محلل اقتصاد صنعتی شده است؟ پاسخ «فت است».

به مدد تلاش سبیا، سنت دیرپای این سرزمین موفق شده ضمن انفعال از مبانی اقتصادی‌اش، خود را به‌صورت نوعی رابطه هم‌زیستانه انگلی و به شکلی گلخانه‌ای بر روی پایه‌های نفت بازتولید و مستمر سازد و در نهایت مدرنیته‌ای ناقص‌الحلقه را به‌وجود آورد.

از اینرو سیاست‌ها و راهبردهای اصلاح‌طلبانه دقیقاً باید با تمرکز به سوی اقتصاد سیاسی و تغییر قوانین موضوعه نشانه‌گذاری گردد، مرکزیتی که تقاضای رانتی از آنجا برمی‌خیزد و نقطه عزیمت و نقطه تلاقی چالش‌ها و تعارضات سیاسی و همچنین گریزگاه توسعه نیافتگی می‌باشد.

از بطن همین پدیده ساختاری است که موانع توسعه‌یافتگی در قالب نظام معیوب و ناکارآمد حقوقی- نهادی و اداری ذیل جریانی وابسته و اقتدارگرا پای می‌گسرد و به تبع از شکل‌گیری احزاب و نهادهای مدنی نظام مند و مدرن ممانعت به‌عمل می‌آورد. شبه احزاب و جامعه مدنی مستقر ریشه در نهاد جامعه ندارند و تحت فشار سیستم طی وضعیتی غیر رسمی و دولتی و به صورتی کاریکاتور گونه و ناقص‌الحلقه ظهور یافته‌اند.

فشار و ویژگی‌های این ساختار سبب‌شده تا تشکلات نیم‌بند و وابسته‌خواهان تغییر در بطن چنین زمینه‌ای با توجه به سنت ریشه‌دار و متصلب تاریخی در گرداب انحراف گرفتار آیند و سمت و سوهای انحصارطلبانه، اقتدار گرایانه، محفلی و سوداگرایانه پیدا نمایند.

از اینرو تا هنگامی‌که در این متن ساختاری، تنفس و کنش می‌کنیم و شاهد تغییر نظام‌مند و تبیین دوباره مناسبات و ساختارها نباشیم، ادعاهای اصلاح‌طلبانه در حد شعار باقی خواهد ماند و اختلافات و انشقاق و نهایتاً شکست، سرنوشت محتوم آن خواهد بود.

در جایی از ریچارد رورتی فیلسوف پراگماتیست آمریکایی خواندم که چه‌طیال فرهنگی و دانشگاهی را دعوت کرده بود تا از تحلیلی انتزاعی به عالم واقع بیایند و با نگاهی واقع‌بینانه به دنبال کنش موثر سیاسی باشند؛ راهبردی کارگشا که دقیقاً به کار اصلاح‌طلبان ایرانی می‌آید.

به‌نظر می‌رسد وقت آن رسیده باشد که به این ندا لبیک گفته شود!